Частична предварителна оценка на въздействието	
Институция: Министерство на труда и социалната политика	**Нормативен акт:** Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж
○ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	◉ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за: М. януари – м. юни 2024 г.
Лице за контакт: **Красена Стоименова, Дирекция „Трудово право, обществено осигуряване и условия на труд“**	**Телефон и ел. поща:** **02/8119503** Krasena.Stoimenova@mlsp.government.bg

1. Проблеми за решаване:
Проблем 1 „Несъответствие на разпоредби от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж с промените в Закона за електронното управление.“

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Необходимо е синхронизиране на разпоредбите на Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС) с промените в Закона за електронното управление (ЗЕУ), в сила от 31.03.2024г.
С чл. 4, ал. 6 от ЗЕУ е въведена забрана подзаконов нормативен акт да изисква от лицата представяне на удостоверителни документи за доказване пред административен орган на факти и обстоятелства, налични в регистри.
В чл. 4 от НПОС са предвидени документите, които трябва да бъдат приложени към заявлението за отпускане на наследствена пенсия или добавка по чл. 84 от Кодекса за социално осигуряване. Към настоящия момент чл. 4, т. 1 от НПОС изисква представянето на удостоверение за наследници, а т. 6 изисква от родителите документ, удостоверяващ, че са родители – удостоверение за раждане, съдебно решение или удостоверение от общината.
Член 8а от НПОС предвижда възможност за служебно набавяне на информация, но само, ако съответното удостоверение не е представено от правоимащото лице.
В чл. 91, ал. 1 от НПОС е предвидено, че за изплащане на неполучена от починал пенсионер пенсия неговите наследници трябва да представят удостоверение за наследници.
Видно от горното, посочените разпоредби от НПОС съдържат задължение за лицата да представят пред административния орган документи, които удостоверяват данни, вписани в регистър – НБД „Население“. Поради това, цитираните разпоредби на НПОС противоречат на акт от по-висока степен – ЗЕУ.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).
Проблемът не може да бъде решен в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работата и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.
Посоченият проблем не може да бъде решен в рамките на съществуващото законодателство, тъй като разпоредбите на чл. 4, т. 1 и 6, чл. 8а и чл. 91, ал. 1 от НПОС изискват представяне на документи, удостоверяващи данни за факти и обстоятелства, които са налични в регистри.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.
Законът за електронното управление, като акт от по-висока степен, изисква съответната промяна в подзаконовите нормативни актове, които му противоречат – в случая в НПОС. С оглед осигуряването на единна и непротиворечива практика и съответствие на подзаконовия нормативен акт с нормативен акт от по-висок степен, каквото е изискването на Закона за нормативните актове, е необходимо да бъдат извършени нормативни промени в НПОС.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?
Последващи оценки на НПОС не са извършвани.

Проблем 2 „Несъответствие на разпоредби от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж с акт от по-висока степен – Кодекса за социално осигуряване.“

1.1.Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.
Новата разпоредба на чл. 4а[1] от КСО (обн., ДВ, бр. 106 от 2023 г., в сила от 1.01.2024 г.), въвежда задължение за осигуряване на лицата, извършващи дейност по събиране на диворастящи гъби и плодове. Прието е лицата, които извършват дейност по събиране на диворастящи гъби и плодове, задължително да се осигуряват изцяло за своя сметка за инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт върху месечен осигурителен доход в размер на половината от минималната работна заплата за страната. В разпоредбите на НПОС, свързани с установяването и зачитането на осигурителен стаж и осигурителен доход, съществува празнота по отношение на лицата по чл. 4а[1] от КСО и това налага да се допълнят текстовете на НПОС.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).
Проблемът не може да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности.

1.3.Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.
Към настоящия момент НПОС не съответства в пълнота на нормативен акт от по-висока степен – КСО, тъй като съществува празнота и не са регламентирани хипотезите, свързани с установяването и зачитането на осигурителен стаж и осигурителен доход на лицата, извършващи дейност по събиране на диворастящи гъби и плодове, които от които от 01.01.2024 г. са осигурени лица.

1.4.Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.
Кодексът за социално осигуряване, като акт от по-висока степен, изисква съответната промяна в подзаконовите нормативни актове – в случая в НПОС. В противен случай ще е налице празнота на подзаконовия нормативен акт. Тези промени са необходими с цел точното и непротиворечиво прилагане на законовите норми.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?
Не са извършени последващи оценки на нормативния акт.

2. Цели:

По проблем 1:
Цел 1: Синхронизиране на подзаконовата нормативна уредба с разпоредбите на нормативен акт от по-висока степен - Закона за електронното управление.
Цел 2: Намаляване административната тежест в процеса на пенсионното производство за лицата при заявяване на наследствени пенсии, добавки по чл. 84 от КСО и изплащане на неполучена пенсия от починал пенсионер на неговите наследници.

По проблем 2:
Цел 1: Синхронизиране на подзаконовата нормативна уредба с разпоредбите на нормативен акт от по-висока степен - Кодекса за социално осигуряване.
Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:
- Лица, които имат право да им бъде изплатена неполучена пенсия, наследствена пенсия или добавка от техния наследодател. Броят на пенсионерите към м. февруари 2024 г. е 2 040 778, от което следва че това е потенциалният брой на лицата с право да им бъде изплатена неполучена пенсия, наследствена пенсия или добавка от техния наследодател.
- **Лицата по чл. 4а[1] от КСО** – към настоящия момент не е налице информация колко лица биха осъществявали дейност по събиране на диворастящи гъби и плодове.
- **Длъжностни лица в териториалните поделения на Националния осигурителен институт.**

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблем 1: „Несъответствие на разпоредби от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж с промените в Закона за електронното управление.“

Вариант 1 „Без действие“:

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

Описание:
Вариантът „Без действие“ се характеризира с непредприемането на никакви действия. При този вариант няма да има съответствие на разпоредбите на НПОС с въведената със ЗЕУ изрична забрана с подзаконов акт да се изисква от гражданите да предоставят удостоверителни документи за доказване пред административен орган на факти и обстоятелства, които са налични в регистри. При този вариант на действие ще продължат да се прилагат действащите в момента разпоредби от НПОС, които изискват представянето на удостоверение за наследници, което от своя страна ще създава правна несигурност, поради несъответствието им с разпоредбите на ЗЕУ. Ще продължи да съществува административна тежест за правоимащите лица по представяне на различни

документи, издавани от общините, при положение, че данните и документите, необходими за извършване на съответната преценка, могат да бъдат набавени служебно.
(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:
При Вариант 1 „Без действие“ не се очакват положителни (икономически/социални/екологични) въздействия върху заинтересованите страни.
(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:
Вариант 1 „Без действие“ създава правна несигурност, поради несъответствието на разпоредбите на НПОС с разпоредбите на ЗЕУ. Ще се запази административната тежест за правоимащите лица.
- За лицата, които имат право да им бъде изплатена неполучена пенсия, наследствена пенсия или добавка от техния наследодател:
Ако не бъдат предприети действия по привеждане на разпоредбите на подзаконовия нормативен акт в съответствие с тези на акта от по-висока степен, ще съществува задължение за представяне на удостоверение за наследници, което е свързано с подаване на заявления пред повече от една институция и изчакване на регламентираните срокове, установени в отделните институции, както и със заплащането на общински такси за издаването на съответния документ.
- За лицата по чл. 4а[1] от КСО:
Този вариант няма да окаже въздействие върху тази група от заинтересованите лица.
- За длъжностните лица в териториалните поделения на Националния осигурителен институт:
Посоченият вариант ще се отрази негативно върху тази група заинтересовани страни, тъй като противоречивите законови разпоредби създават предпоставки за възникване на конфликти в центровете за административно обслужване.

Вариант 1 „Без действие“ не оказва влияние върху свободното движение на стоки, услуги, капитали и работници. Не се ограничава изборът на потребителите, не води до по-високи цени поради по-малко конкуренция и до създаване на бариери за нови доставчици или улесняване появата на монополи. Няма да има промяна относно конкурентоспособността и инвестициите и въздействие/промяна върху производителността. Вариантът на действие няма отношение към правото на собственост, не ограничава придобиването, прехвърлянето или упражняването на правата на собственост Не оказва влияние върху научноизследователската и развойна дейност. Няма да доведе до улесняване на въвеждането и разпространението на нови производствени методи, технологии и продукти. Вариантът на действие няма отношение към интелектуалната собственост и към академичните или промишлени изследвания и не допринася за повишаване на производителността и ефективността на ресурсите. Вариантът на действие няма отношение към разходите на потребителите. Вариантът на действие не оказва въздействие върху определени сектори и региони. Няма последици върху икономическия растеж и заетостта, върху условията за инвестиции и функционирането на пазарите, както и не ограничава свободата на движение на стоки, на капитали, свободата на предоставяне на услуги и свободното движение на работници. По отношение на балансираното демографско развитие Вариант на действие 1 „Без действие“ не води до задържане на темповете на намаляване на броя на населението. Не води до насърчаване на раждането, отглеждането и възпитанието на деца и до подобряване на репродуктивното здраве на населението. Този вариант не оказва влияние върху здравословното състояние на населението и намаляване на общата, преждевременната, детската и майчината смъртност. Не води до повишаване на средната продължителност на живота и на продължителността на живота в добро здраве. Вариантът на действие не води до намаляване на общата заболеваемост и до превенция на социално значими болести. Не води и до създаване на здравословни и безопасни условия на труд. Вариантът на действие не оказва влияние по отношение на намаляване на броя на емигриращите млади хора в репродуктивна възраст, не води до смекчаване на негативните последици от

застаряването на населението и до възприемане на модел за активен и продуктивен живот на възрастните хора в добро здраве. Вариантът на действие не предвижда адаптиране на социалните системи или на някоя от тях към демографските промени на застаряването на населението – пазар на труда; пенсионноосигурителната система; системата за социално подпомагане, закрила и дългосрочни грижи; здравеопазване, образование, култура и др. Вариантът не създава и не укрепва равни възможности за пълноценен социален и продуктивен живот за всички социални групи; не води до създаване на условия за равни възможности за всички и недопускане на пряка или косвена дискриминация. Този вариант на действие не ограничава диспропорциите в териториалното разпределение на населението и обезлюдяването в някои региони; не води до подобряване на инфраструктурата и качеството на живота в различните райони на страната. Не създава условия за възраждане на селските райони и за намаляване на различията между населените места; не води до подобряване на транспортната, търговската и други обслужващи инфраструктури на селските и пограничните райони за задържане на населението в тях. Вариантът на действие не води до опазване и поддържане на екологичната и ергономичната среда за живот и до намаляване на регионалните диспропорции чрез децентрализация и създаване на регионален капацитет за динамично икономическо развитие. Вариант на действие 1 няма пряко въздействие върху заетостта и пазара на труда. Вариантът не улеснява създаването на нови работни места и не води до загуба на работни места. Този вариант няма специфични негативни последствия за определени професии, групи работници или самостоятелно заети лица. Вариантът не засяга определени възрастови групи лица. Предприемането на този вариант няма да се отрази негативно на търсенето на работна сила, върху функционирането на пазара на труда и по отношение на баланса между личния, семейния и професионалния живот. Вариант на действие 1 няма влияние върху качеството на работата, не оказва въздействие върху продължаващо професионално обучение. Вариантът на действие няма отношение към правата и задълженията на работниците и служителите. Вариантът на действие не улеснява и не ограничава приспособяването към промените и използването на технологични иновации на работното място. Вариантът не засяга достъпа до пазара на труда или влизането/излизането от пазара на труда; не влияе негативно върху достъпа до услугите, свързани с намиране на работа или до услуги от общ икономически интерес. Вариант на действие 1 няма пряко отношение към неприкосновеността на личния живот. Този вариант на действие ще окаже неблагоприятно въздействие върху правото на добра администрация, доколкото ще продължат да се прилагат действащите в момента разпоредби от НПОС, които изискват представянето на удостоверение за наследници. Ще продължи да съществува административна тежест за правоимащите лица по представяне на различни документи, издавани от общините, при положение, че данните и документите, необходими за извършване на съответната преценка, могат да бъдат набавени служебно. Вариантът на действие не оказва влияние върху достъпа до правосъдие и до управлението; общественото здраве; сигурността и обществения ред; културата; климата и климатичните промени; транспорта и използването на енергия; биоразнообразието; чистотата на атмосферния въздух; качеството на водите и водните запаси; качеството на почвата; възобновяемите или невъзобновяемите ресурси; влиянието на фирмите и потребителите върху околната среда; отпадъците/генериране/ рециклиране и към грижите за животните.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Специфични въздействия:
Не са налице специфични въздействия.

Въздействия върху малките и средните предприятия:
Вариант 1 „Без действие“ няма да окаже въздействие върху малките и средните предприятия.

Административна тежест:
При този вариант на действие лицата, които имат право да им бъде изплатена неполучена пенсия, наследствена пенсия или добавка от техния наследодател ще продължат да представят удостоверение за наследници, т.е. за тях не намалява административната тежест.

Вариант 2 „Приемане на проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж“:

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

Описание:
С приемане на нормативните промени ще се синхронизират разпоредбите на НПОС с разпоредбите на ЗЕУ и ще се намали административната тежест за правоимащите лица.
(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:
С предложените промени ще се постигне съответствие на подзаконовия нормативен акт (НПОС) със ЗЕУ, ще е налице прозрачност и яснота, ще се подобри административното обслужване на гражданите, ще се оправдаят очакванията към администрацията за законност, компетентност и ефективност.
- За лицата, които имат право да им бъде изплатена неполучена пенсия, наследствена пенсия или добавка от техния наследодател:
За правоимащите лица с право на наследствена пенсия, на добавка по чл. 84 от КСО или имащи право да им бъде изплатена неполучената пенсия на техния наследодател ще се премахне изискването със заявлението за съответната административна услуга да се представя удостоверение за наследници и ще се намали административната тежест.
- За лицата по чл. 4а[1] от КСО:
Този вариант няма да окаже въздействие върху тази група от заинтересованите лица.
- За длъжностните лица в териториалните поделения на Националния осигурителен институт:
- оптимизиране на процесите, свързани с обработване на заявленията на наследниците на починали лица с право на пенсия от държавното обществено осигуряване.
- утвърждаване на Националния осигурителен институт като институция, ползваща електронни услуги в полза на гражданите.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:
Не се идентифицират отрицателни икономически, социални или екологични въздействия по отношение на правоимащите лица.

Вариант 2 „Приемане на проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж“ не оказва влияние върху свободното движение на стоки, услуги, капитали и работници. Не се ограничава изборът на потребителите, не води до по-високи цени поради по-малко конкуренция и до създаване на бариери за нови доставчици или улесняване появата на монополи. Няма да има промяна относно конкурентоспособността и инвестициите и въздействие/промяна върху производителността. Вариантът на действие няма отношение към правото на собственост, научноизследователската и развойна дейност. Няма да доведе до улесняване на въвеждането и разпространението на нови производствени методи, технологии и продукти. Вариантът на действие няма отношение към интелектуалната собственост и към академичните или промишлени изследвания и не допринася за повишаване на производителността и ефективността на ресурсите. Вариантът на действие няма

отношение към разходите на потребителите. Вариантът на действие не оказва въздействие върху определени сектори и региони. Няма последици върху икономическия растеж и заетостта, върху условията за инвестиции и функционирането на пазарите, както и не ограничава свободата на движение на стоки, на капитали, свободата на предоставяне на услуги и свободното движение на работници. По отношение на балансираното демографско развитие Вариант на действие 2 не води до задържане на темповете на намаляване на броя на населението. Не води до насърчаване на раждането, отглеждането и възпитанието на деца и до подобряване на репродуктивното здраве на населението. Този вариант не оказва влияние върху здравословното състояние на населението и намаляване на общата, преждевременната, детската и майчината смъртност. Не води до повишаване на средната продължителност на живота и на продължителността на живота в добро здраве. Вариантът на действие не води до намаляване на общата заболеваемост и до превенция на социално значими болести. Не води и до създаване на здравословни и безопасни условия на труд. Вариантът на действие не оказва влияние по отношение на намаляване на броя на емигриращите млади хора в репродуктивна възраст, не води до смекчаване на негативните последици от застаряването на населението и до възприемане на модел за активен и продуктивен живот на възрастните хора в добро здраве. Вариантът на действие не предвижда адаптиране на социалните системи или на някоя от тях към демографските промени на застаряването на населението – пазар на труда; пенсионноосигурителната система; системата за социално подпомагане, закрила и дългосрочни грижи; здравеопазване, образование, култура и др. Вариантът не създава и не укрепва равни възможности за пълноценен социален и продуктивен живот за всички социални групи; не води до създаване на условия за равни възможности за всички и недопускане на пряка или косвена дискриминация. Този вариант на действие не ограничава диспропорциите в териториалното разпределение на населението и обезлюдяването в някои региони; не води до подобряване на инфраструктурата и качеството на живота в различните райони на страната. Не създава условия за възраждане на селските райони и за намаляване на различията между населените места; не води до подобряване на транспортната, търговската и други обслужващи инфраструктури на селските и пограничните райони за задържане на населението в тях. Вариантът на действие не води до опазване и поддържане на екологичната и ергономичната среда за живот и до намаляване на регионалните диспропорции чрез децентрализация и създаване на регионален капацитет за динамично икономическо развитие. Вариант на действие 2 няма пряко въздействие върху заетостта и пазара на труда. Вариантът не улеснява създаването на нови работни места и не води до загуба на работни места. Този вариант няма специфични негативни последствия за определени професии, групи работници или самостоятелно заети лица. Вариантът не засяга определени възрастови групи лица. Предприемането на този вариант няма да се отрази негативно на търсенето на работна сила, върху функционирането на пазара на труда и по отношение на баланса между личния, семейния и професионалния живот. Вариант на действие 2 няма влияние върху качеството на работата, не оказва въздействие върху продължаващо професионално обучение. Вариантът на действие няма отношение към правата и задълженията на работниците и служителите. Вариантът на действие не улеснява и не ограничава приспособяването към промените и използването на технологични иновации на работното място. Вариантът не засяга достъпа до пазара на труда или влизането/излизането от пазара на труда; не влияе негативно върху достъпа до услугите, свързани с намиране на работа или до услуги от общ икономически интерес. Вариант на действие 2 няма пряко отношение към неприкосновеността на личния живот. Вариантът на действие има отношение към правото на добра администрация, доколкото чрез него ще се намали административната тежест за правоимащите лица, като се премахне изискването със заявлението за съответната административна услуга да се представя удостоверение за наследници. Вариант на действие 2 не оказва влияние върху достъпа до правосъдие и до управлението; общественото здраве; сигурността и обществения ред; културата; климата и климатичните промени; транспорта и използването на енергия; биоразнообразието; чистотата на атмосферния въздух; качеството на водите и водните запаси; качеството на почвата; възобновяемите или невъзобновяемите ресурси; влиянието на фирмите и потребителите върху околната среда; отпадъците/генериране/ рециклиране и към грижите за животните.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Специфични въздействия:
Не са налице специфични въздействия.

Въздействия върху малките и средните предприятия:
Вариант 2 няма да окаже въздействие върху малките и средните предприятия.

Административна тежест:
Предложената нормативна промяна води до намаляване на административната тежест за правоимащите лица.
За длъжностните лица от Националния осигурителен институт не са налице промени по отношение на административната тежест.

4.2. По проблем 2: „Несъответствие на разпоредби от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж с акт от по-висока степен – Кодекса за социално осигуряване.“

Вариант 1 „Без действие“:
1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

Описание:
При Вариант 1 „Без действие“ няма да се предприемат никакви действия. При този вариант на действие ще продължат да се прилагат действащите в момента разпоредби от НПОС, което ще създава правна несигурност, поради наличието на законодателна празнота на подзаконово ниво, с оглед новосъздадената разпоредба на чл. 4а[1] от КСО, в сила от 01.01.2024 г., с която се регламентира осигуряването на лицата, които извършват дейност по събиране на диворастящи гъби и плодове. Този вариант на действие би довел до затруднения при зачитането на осигурителен стаж и определянето на осигурителен доход на лицата по чл. 4а[1] от КСО. Ще бъдат затруднени действията на пенсионния орган при установяването и зачитането на осигурителен стаж и осигурителен доход на тази категория лица. Възможно е и възникване на правни спорове относно тълкуването и прилагането на закона.
(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:
Не се идентифицират положителни икономически, социални или екологични въздействия върху нито една от групите пряко или косвено заинтересовани страни.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:
- За лицата, които имат право да им бъде изплатена неполучена пенсия, наследствена пенсия или добавка от техния наследодател:
Вариантът „Без действие“ няма да окаже въздействие върху тези групи заинтересовани страни.
- За лицата по чл. 4а[1] от КСО:
Този вариант на действие създава правна несигурност върху тази група осигурени лица, поради празнота в НПОС, което би довело до затруднения при зачитането на осигурителния им стаж и определянето на осигурителния им доход.
- За длъжностните лица в териториалните поделения на Националния осигурителен институт:

Ще бъдат затруднени действията на пенсионния орган при установяването и зачитането на осигурителен стаж и осигурителен доход на лицата по чл. 4а[1] от КСО. Възможно е възникването на правни спорове относно тълкуването и прилагането на закона.

Вариант 1 „Без действие“ не оказва влияние върху свободното движение на стоки, услуги, капитали и работници. Не се ограничава изборът на потребителите, не води до по-високи цени поради по-малко конкуренция и до създаване на бариери за нови доставчици или улесняване появата на монополи. Няма да има промяна относно конкурентоспособността и инвестициите и въздействие/промяна върху производителността. Вариантът на действие няма отношение към правото на собственост, научноизследователската и развойна дейност. Няма да доведе до улесняване на въвеждането и разпространението на нови производствени методи, технологии и продукти. Вариантът на действие няма отношение към интелектуалната собственост и към академичните или промишлени изследвания и не допринася за повишаване на производителността и ефективността на ресурсите. Вариантът на действие няма отношение към разходите на потребителите. Вариантът на действие не оказва въздействие върху определени сектори и региони. Няма последици върху икономическия растеж и заетостта, върху условията за инвестиции и функционирането на пазарите, както и не ограничава свободата на движение на стоки, на капитали, свободата на предоставяне на услуги и свободното движение на работници.
По отношение на балансираното демографско развитие Вариант на действие 1 „Без действие“ не води до задържане на темповете на намаляване на броя на населението. Не води до насърчаване на раждането, отглеждането и възпитанието на деца и до подобряване на репродуктивното здраве на населението. Този вариант не оказва влияние върху здравословното състояние на населението и намаляване на общата, преждевременната, детската и майчината смъртност. Не води до повишаване на средната продължителност на живота и на продължителността на живота в добро здраве. Вариантът на действие не води до намаляване на общата заболеваемост и до превенция на социално значими болести. Не води и до създаване на здравословни и безопасни условия на труд. Вариантът на действие не оказва влияние по отношение на намаляване на броя на емигриращите млади хора в репродуктивна възраст, не води до смекчаване на негативните последици от застаряването на населението и до възприемане на модел за активен и продуктивен живот на възрастните хора в добро здраве. Вариантът на действие не предвижда адаптиране на социалните системи или на някоя от тях към демографските промени на застаряването на населението – пазар на труда; пенсионноосигурителната система; системата за социално подпомагане, закрила и дългосрочни грижи; здравеопазване, образование, култура и др. Вариантът не създава и не укрепва равни възможности за пълноценен социален и продуктивен живот за всички социални групи; не води до създаване на условия за равни възможности за всички и недопускане на пряка или косвена дискриминация. Този вариант на действие не ограничава диспропорциите в териториалното разпределение на населението и обезлюдяването в някои региони; не води до подобряване на инфраструктурата и качеството на живота в различните райони на страната. Не създава условия за възраждане на селските райони и за намаляване на различията между населените места; не води до подобряване на транспортната, търговската и други обслужващи инфраструктури на селските и пограничните райони за задържане на населението в тях. Вариантът на действие не води до опазване и поддържане на екологичната и ергономичната среда за живот и до намаляване на регионалните диспропорции чрез децентрализация и създаване на регионален капацитет за динамично икономическо развитие. Вариант на действие 1 няма пряко въздействие върху заетостта и пазара на труда. Вариантът не улеснява създаването на нови работни места и не води до загуба на работни места. Този вариант няма специфични негативни последствия за определени професии, групи работници. Вариант на действие 1 има отношение към самостоятелно заетите лица, които извършват дейност по събиране на диворастящи гъби и плодове, доколкото се създава правна несигурност за тях. Предприемането на този вариант няма да се отрази негативно на търсенето на работна сила, върху функционирането на пазара на труда и по отношение на баланса между личния, семейния и професионалния живот. Вариант на действие 1 няма влияние върху качеството на работата, не оказва въздействие върху продължаващо професионално обучение.

Вариантът на действие няма отношение към правата и задълженията на работниците и служителите. Вариантът на действие не улеснява и не ограничава приспособяването към промените и използването на технологични иновации на работното място. Вариантът не засяга достъпа до пазара на труда или влизането/излизането от пазара на труда; не влияе негативно върху достъпа до услугите, свързани с намиране на работа или до услуги от общ икономически интерес. Вариант на действие 1 няма пряко отношение към: неприкосновеността на личния живот; правото на добра администрация, достъпа до правосъдие и до управлението; общественото здраве; сигурността и обществения ред; културата; климата и климатичните промени; транспорта и използването на енергия; биоразнообразието; чистотата на атмосферния въздух; качеството на водите и водните запаси; качеството на почвата; възобновяемите или невъзобновяемите ресурси; влиянието на фирмите и потребителите върху околната среда; отпадъците/генериране/ рециклиране и към грижите за животните.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Специфични въздействия:
Не са налице специфични въздействия.

Въздействия върху малките и средните предприятия:
Вариант 1 „Без действие“ няма да окаже въздействие върху малките и средните предприятия.

Административна тежест:
При този вариант административната тежест по отношение на всяка от групите заинтересовани лица няма да бъде променена.

Вариант 2 „Приемане на проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж“:
1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

Описание:
Този вариант на действие включва приемане на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж. При вариант на действие 2 ще се постигне пълно съответствие на разпоредбите на НПОС с разпоредбите на КСО, като по този начин ще се постигане синхронизиране на подзаконовата нормативна уредба с разпоредбите на действащия нормативен акт от по-висока степен - КСО. При този вариант на действие няма да има затруднения и противоречия при зачитането на осигурителния стаж на лицата по чл. $4а^1$ от КСО, като време, за което са внесени осигурителни вноски. Няма да има затруднения при действията на пенсионния орган при установяването и зачитането както на осигурителния стаж, така и при определянето на осигурителния доход на тази категория лица. С тези промени ще се постигне точно и непротиворечиво прилагане на законовите норми.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:
При вариант на действие 2 ще се постигне пълно съответствие на разпоредбите на НПОС с разпоредбите на КСО, като по този начин ще се постигане синхронизиране на подзаконовата нормативна уредба с разпоредбите на действащ нормативен акт от по-висока степен.
- За лицата, които имат право да им бъде изплатена неполучена пенсия, наследствена пенсия или добавка от техния наследодател:
Вариантът на действие няма да окаже въздействие върху тези групи заинтересовани страни.

- За лицата по чл. 4а[1] от КСО и за длъжностните лица в териториалните поделения на Националния осигурителен институт:
Правата на лицата по чл. 4а[1] от КСО ще бъдат регламентирани в разпоредбите на НПОС, съгласно които се установява и зачита осигурителен стаж и осигурителен доход. По този начин ще се избегне възникването на правни спорове относно тълкуването и прилагането на закона.

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:
Не се идентифицират негативни икономически, социални или екологични въздействия върху нито една от групите пряко или косвено заинтересовани страни.

Вариант 2 „Приемане на проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж“ не оказва влияние върху свободното движение на стоки, услуги, капитали и работници. Не се ограничава изборът на потребителите, не води до по-високи цени поради по-малко конкуренция и до създаване на бариери за нови доставчици или улесняване появата на монополи. Няма да има промяна относно конкурентоспособността и инвестициите и въздействие/промяна върху производителността. Вариантът на действие няма отношение към правото на собственост, научноизследователската и развойна дейност. Няма да доведе до улесняване на въвеждането и разпространението на нови производствени методи, технологии и продукти. Вариантът на действие няма отношение към интелектуалната собственост и към академичните или промишлени изследвания и не допринася за повишаване на производителността и ефективността на ресурсите. Вариантът на действие няма отношение към разходите на потребителите. Вариантът на действие не оказва въздействие върху определени сектори и региони. Няма последици върху икономическия растеж и заетостта, върху условията за инвестиции и функционирането на пазарите, както и не ограничава свободата на движение на стоки, на капитали, свободата на предоставяне на услуги и свободното движение на работници. По отношение на балансираното демографско развитие Вариант на действие 2 не води до задържане на темповете на намаляване на броя на населението. Не води до насърчаване на раждането, отглеждането и възпитанието на деца и до подобряване на репродуктивното здраве на населението. Този вариант не оказва влияние върху здравословното състояние на населението и намаляване на общата, преждевременната, детската и майчината смъртност. Не води до повишаване на средната продължителност на живота и на продължителността на живота в добро здраве. Вариантът на действие не води до намаляване на общата заболеваемост и до превенция на социално значими болести. Не води и до създаване на здравословни и безопасни условия на труд. Вариантът на действие не оказва влияние по отношение на намаляване на броя на емигриращите млади хора в репродуктивна възраст, не води до смекчаване на негативните последици от застаряването на населението и до възприемане на модел за активен и продуктивен живот на възрастните хора в добро здраве. Вариантът на действие не предвижда адаптиране на социалните системи или на някоя от тях към демографските промени на застаряването на населението – пазар на труда; пенсионноосигурителната система; системата за социално подпомагане, закрила и дългосрочни грижи; здравеопазване, образование, култура и др. Вариантът не създава и не укрепва равни възможности за пълноценен социален и продуктивен живот за всички социални групи; не води до създаване на условия за равни възможности за всички и недопускане на пряка или косвена дискриминация. Този вариант на действие не ограничава диспропорциите в териториалното разпределение на населението и обезлюдяването в някои региони; не води до подобряване на инфраструктурата и качеството на живота в различните райони на страната. Не създава условия за възраждане на селските райони и за намаляване на различията между населените места; не води до подобряване на транспортната, търговската и други обслужващи инфраструктури на селските и пограничните райони за задържане на населението в тях. Вариантът на действие не води до опазване и поддържане на екологичната и ергономичната среда за живот и до намаляване на регионалните диспропорции чрез децентрализация и създаване на регионален капацитет за динамично икономическо развитие. Вариант на действие 2 няма пряко въздействие върху заетостта и пазара на труда. Вариантът не улеснява създаването на нови работни места и не води

до загуба на работни места. Този вариант няма специфични негативни последствия за определени професии, групи работници. Вариант на действие 2 оказва положително въздействие върху самостоятелно заетите лица, които извършват дейност по събиране на диворастящи гъби и плодове, доколкото се създава правна сигурност за тях. Вариантът не засяга определени възрастови групи лица. Предприемането на този вариант няма да се отрази негативно на търсенето на работна сила, върху функционирането на пазара на труда и по отношение на баланса между личния, семейния и професионалния живот. Вариант на действие 2 няма влияние върху качеството на работата, не оказва въздействие върху продължаващо професионално обучение. Вариантът на действие няма отношение към правата и задълженията на работниците и служителите. Вариантът на действие не улеснява и не ограничава приспособяването към промените и използването на технологични иновации на работното място. Вариантът не засяга достъпа до пазара на труда или влизането/излизането от пазара на труда; не влияе негативно върху достъпа до услугите, свързани с намиране на работа или до услуги от общ икономически интерес. Вариант на действие 2 няма пряко отношение към неприкосновеността на личния живот; правото на добра администрация; достъпа до правосъдие и до управлението; общественото здраве; сигурността и обществения ред; културата; климата и климатичните промени; транспорта и използването на енергия; биоразнообразието; чистотата на атмосферния въздух; качеството на водите и водните запаси; качеството на почвата; възобновяемите или невъзобновяемите ресурси; влиянието на фирмите и потребителите върху околната среда; отпадъците/генериране/ рециклиране и към грижите за животните.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Специфични въздействия:
Не са идентифицирани специфични въздействия.

Въздействия върху малките и средните предприятия:
Вариантът няма да окаже въздействие върху малките и средните предприятия.

Административна тежест:
Предложената нормативна промяна не води до промяна на административна тежест по отношение на нито една от групите пряко или косвено заинтересовани страни.

5. Сравняване на вариантите:
Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1: „Несъответствие на разпоредби от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж с промените в Закона за електронното управление.“

		Вариант 1	Вариант 2
Ефективност	**Цел 1:** Синхронизиране на подзаконовата нормативна уредба с разпоредбите на нормативен акт от по-висока степен - Закона за електронното управление;	ниска	висока
	Цел 2: Намаляване административната тежест в процеса на пенсионното производство за лицата при заявяване на	ниска	висока

	наследствени пенсии, добавки по чл. 84 от КСО и изплащане на неполучена пенсия от починал пенсионер на неговите наследници.		
Ефикасност	**Цел 1:** Синхронизиране на подзаконовата нормативна уредба с разпоредбите на нормативен акт от по-висока степен - Закона за електронното управление; **Цел 2:** Намаляване административната тежест в процеса на пенсионното производство за лицата при заявяване на наследствени пенсии, добавки по чл. 84 от КСО и изплащане на неполучена пенсия от починал пенсионер на неговите наследници.	ниска ниска	висока висока
Съгласуваност	**Цел 1:** Синхронизиране на подзаконовата нормативна уредба с разпоредбите на нормативен акт от по-висока степен - Закона за електронното управление; **Цел 2:** Намаляване административната тежест в процеса на пенсионното производство за лицата при заявяване на наследствени пенсии, добавки по чл. 84 от КСО и изплащане на неполучена пенсия от починал пенсионер на неговите наследници.	ниска ниска	висока висока

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степента, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

ефективност, чрез която се измерва степента, до която вариантите постигат целите на предложението;

ефикасност, която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

5.1. По проблем 2: „Несъответствие на разпоредби от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж с акт от по-висока степен – Кодекса за социално осигуряване.“

		Вариант 1	Вариант 2
Ефективност	**Цел 1:** „Синхронизиране на подзаконовата нормативна уредба с разпоредбите на нормативен акт от по-висока степен - Кодекса за социално осигуряване.	ниска	висока
Ефикасност	**Цел 1**: „Синхронизиране на подзаконовата нормативна уредба с разпоредбите на нормативен акт от по-висока степен - Кодекса за социално осигуряване.	ниска	висока
Съгласуваност	**Цел 1:** „Синхронизиране на подзаконовата нормативна уредба с разпоредбите на нормативен акт от по-висока степен - Кодекса за социално осигуряване.	ниска	висока

6. Избор на препоръчителен вариант:

По проблем 1: Вариант 2 - „Приемане на проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж“.

По проблем 2: Вариант 2 - „Приемане на проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж“.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):
По проблем 1:

○ Ще се увеличи

◉ Ще се намали

○ Няма ефект

По проблем 2:

○ Ще се увеличи

○ Ще се намали

◉ Няма ефект

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

По проблем 1:

○ Да

◉ Не

По проблем 2:

○ Да

◉ Не

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?
По проблем 1:

○ Да

◉ Не

По проблем 2:

○ Да

◉ Не

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?
По проблем 1:

○ Актът засяга пряко МСП

◉ Актът не засяга МСП

По проблем 2:

○ Актът засяга пряко МСП

◉ Актът не засяга МСП

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

По проблем 1:

Не са идентифицирани потенциални рискове при реализиране на Вариант 2 – Приемане на проект на Постановление за изменение и допълнение на Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж.

По проблем 2:

Не са идентифицирани потенциални рискове при реализиране на Вариант 2 – Приемане на проект на Постановление за изменение и допълнение на Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

○ Проведени са консултации

Проектът на нормативен акт ще бъде съгласуван в съответствие с чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация. Проектът ще бъде обсъден в Националния съвет за тристранно сътрудничество и утвърден от Надзорния съвет на НОИ.
Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

◉ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Проектът на нормативен акт ще бъде публикуван на Портала за обществени консултации и на интернет страницата на Министерството на труда и социалната политика с 30-дневен срок за представяне на становища и предложения.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

○ Да

◉ Не

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

○ Да

◉ Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

……..……

……

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

Регистрите на Националния осигурителен институт.

Кодекс за социално осигуряване - kso-2024-01.pdf (government.bg)

Закон за електронното управление - https://lex.bg/laws/ldoc/2135555445

Наредба за пенсиите и осигурителния стаж - https://www.nssi.bg/wp-content/uploads/NPOS-2.pdf

Статистика от интернет страницата на НОИ - https://www.nssi.bg/publikacii/statistika/

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Калина Петкова, директор на дирекция „Трудово право, обществено осигуряване и условия на труд“

Дата: 16.02.2024 г.

16.2.2024 г.

X КП

КАЛИНА ПЕТКОВА
ДИРЕКТОР НА Д ТПООУТ
Signed by: Kalina Petkova Petkova